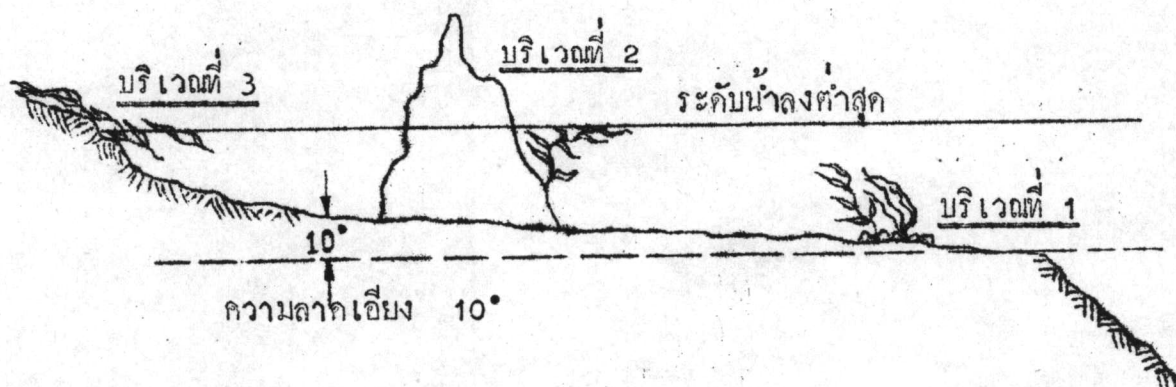

บทที่ 3

ผลการสำรวจ3.1 ผลการสำรวจสาหร่ายทะเล

ผลการสำรวจแหล่งและชนิดสาหร่ายทะเลแสดงในตารางที่ 3-1 ถึง 3-4 และภาพที่ 3-1 ถึง 3-12 การสำรวจทั่ว ๆ ไปพบว่าสาหร่ายทะเลจะพบในบริเวณชายฝั่งทะเล (ดูภาพที่ 3-1) ที่มีความลาดเอียงของชายหาดไม่เกิน 10 องศา (โดยประมาณ) และอยู่ระหว่างระดับความลึกของระดับน้ำลงต่ำสุดและลึกลงไปอีกประมาณ 1-5 เมตร (บริเวณที่ 1 สาหร่ายทะเลที่ตรวจพบนี้จะยึดเกาะอยู่กับเปลือกหอยและพื้นทรายใต้น้ำ, โซดหินริมฝั่งทะเล (บริเวณที่ 2) และบางส่วนถูกคลื่นซัดเข้าเกาะหาดทราย (บริเวณที่ 3) สาหร่ายทะเลที่พบ

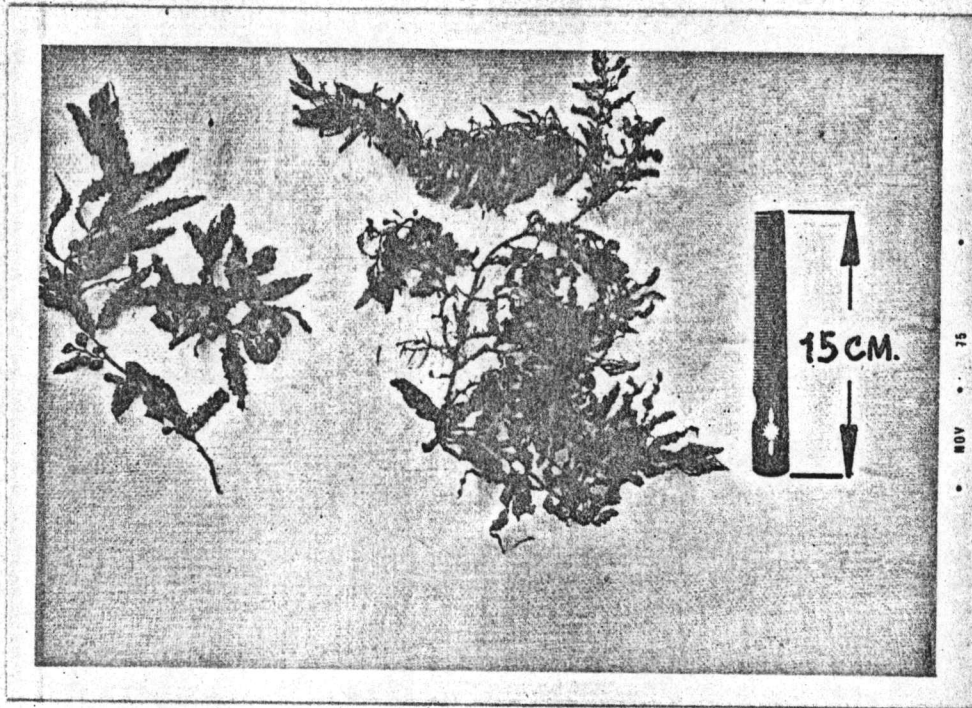
ภาพที่ 3-1 แสดงภาคตัดขวางของริมฝั่งทะเลที่พบสาหร่ายทะเล

มากที่สุดคือ *Sargassum* sp. สามารถพบได้ตลอดปีหรือเกือบตลอดปีบริเวณสำนักสงฆ์ราชธรรมาราม (วัดศิลาบุญ) อ.เกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี

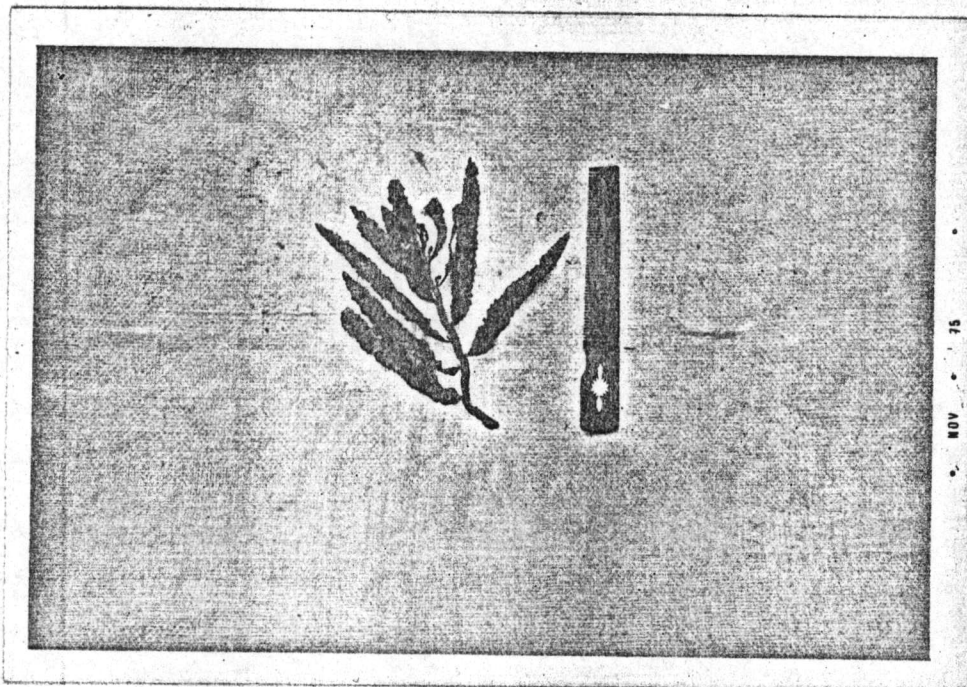
การสำรวจปริมาณสาหร่ายเพื่อให้ข้อมูลที่สมบูรณ์ยังไม่อาจทำได้ เพราะต้องใช้เวลา, กำลังคนและทุนทรัพย์มาก, ปริมาณคร่าว ๆ ที่แสดงในตารางที่ 3-1 และ 3-2 จึงเป็นเพียงค่าคะเน เปรียบเทียบให้ทราบว่าสาหร่ายทะเลสกุล (genus) ไหนมีมากน้อยต่างกันอย่างไร, สำหรับข้อมูลได้จากแหล่งอื่นซึ่งมิใช่การสำรวจโดยโครงการวิทยานิพนธ์นี้อาจจะไม่สมบูรณ์ แต่ก็สามารถบอกให้ทราบว่าหากมีการสำรวจในครั้งต่อไปควรจะสนใจบริเวณไหนบ้าง

ตารางที่ 3-1 แสดงผลการสำรวจสาหร่ายทะเลบริเวณ อ. เกาะสมุย จ. สุราษฎร์ธานี

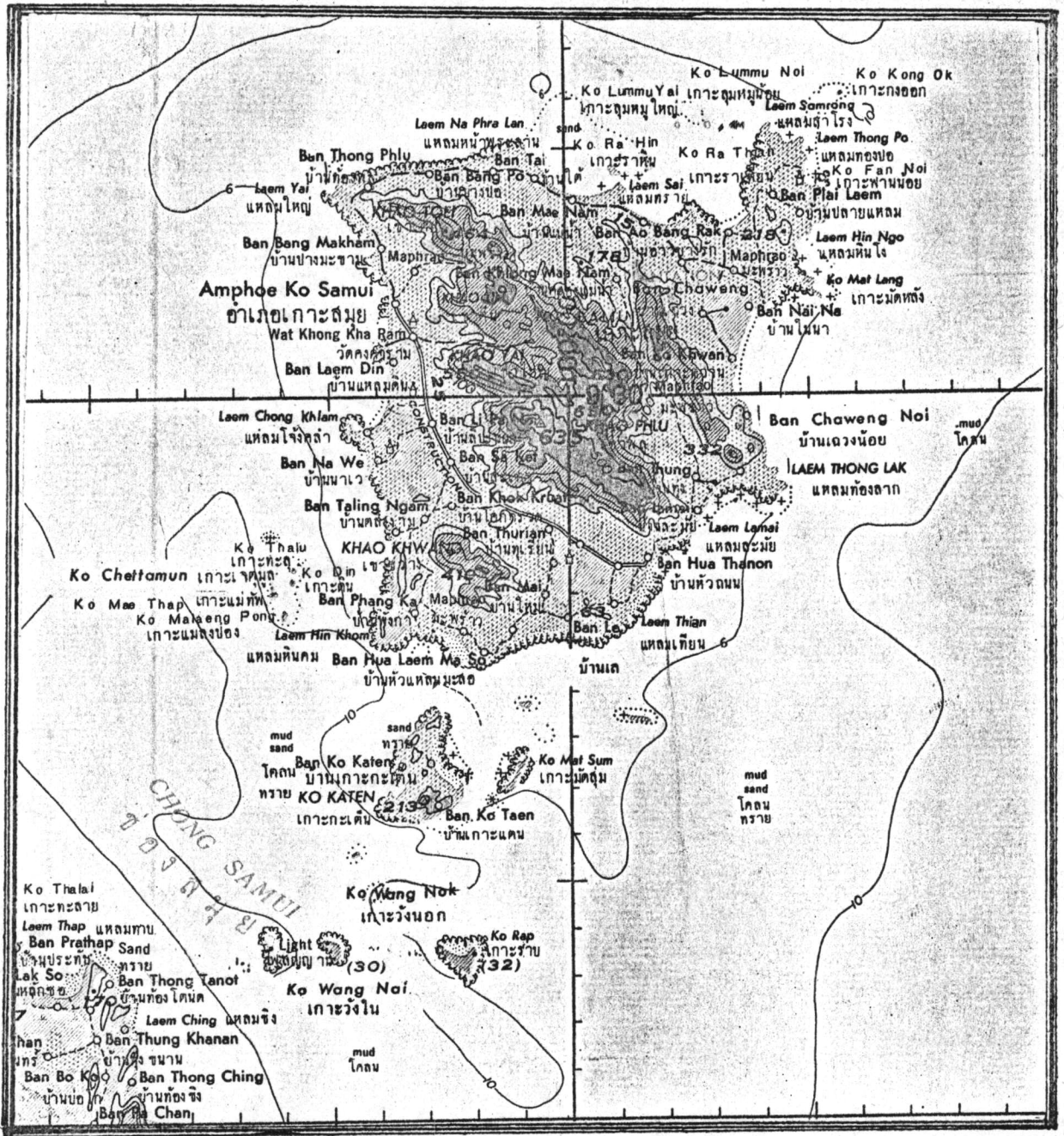
ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อพื้นเมือง	ฤดูกาลที่พบ เดือน-เดือน	บริเวณที่พบมาก	ปริมาณที่พบอย่างคร่าว ๆ กิโลกรัม, ก.ก./ไร่ หรือ ตารางกิโลเมตร
Division : Phaeophyta Class : Cyclosporeae Order : Fucales Family : Sargassaceae Genus : Sargassum Species : - (ภาพที่ 3-2, 3-3)	สาหร่ายใบ	ตลอดปีหรือ เกือบตลอดปี พบมากระหว่าง เดือนพฤศจิกายน ถึงมีนาคม (ฤดูมรสุม)	สำนักสงฆ์ราชธรรมาราม (วัดศิลาสูง), หมู่บ้านหัวถนน เกาะสมุย บริเวณเกาะราย บริเวณเกาะแตน หรือ เกาะกะเต็น อ่าวตะเคียน, ต. คลิงงาม เกาะสมุย (ดูภาพที่ 3-4)	ปริมาณของสาหร่ายในภาพที่ 3-2 และ 3-3 4 ตร.กม. 2 ตร.กม. สำรวจเมื่อ 28 ต.ค. 18 สาหร่ายในภาพที่ 3-3 มีปริมาณน้อยมาก
Division : Phaeophyta Class : Isogeneratae Order : Dictyotales Family : Dictyotaceae Genus : Padina Species : - (ภาพที่ 3-5)	-	พฤศจิกายน ถึงมีนาคม หรือเกือบ ตลอดปี	สำนักสงฆ์ราชธรรมาราม (วัดศิลาสูง) หมู่บ้านหัวถนน บริเวณเกาะราย บริเวณเกาะกะเต็น อ่าวตะเคียน, ต. คลิงงาม เกาะสมุย (ดูภาพที่ 3-4)	0.5 ตร.กม. 0.5 ตร.กม. สำรวจเมื่อ 28 ต.ค. 18

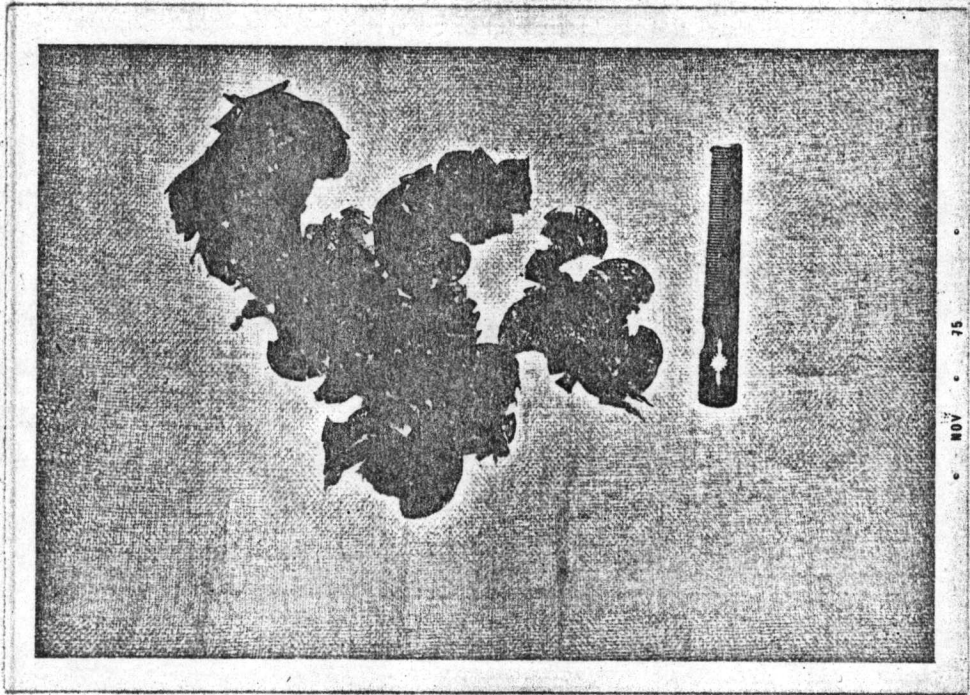
ภาพที่ 3-2 *Sargassum* sp. บริเวณอำเภอกะสมุย

ภาพที่ 3-3 *Sargassum* spp. บริเวณอำเภอกะสมุย

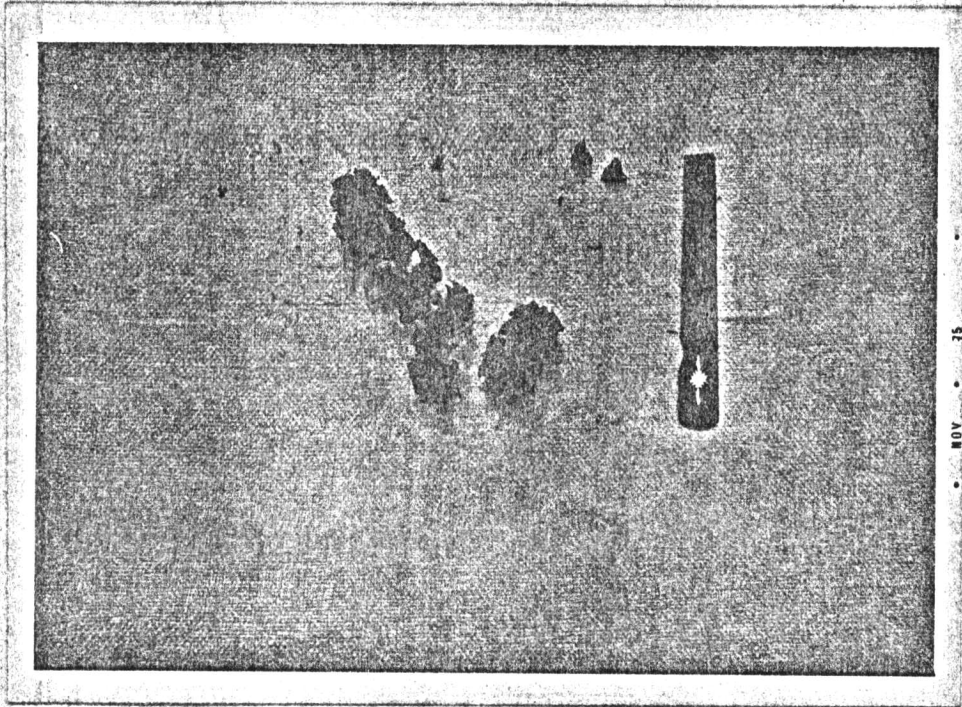
ภาพที่ 3-4. แผนที่แสดง บริเวณอำเภอเกาะสมุย

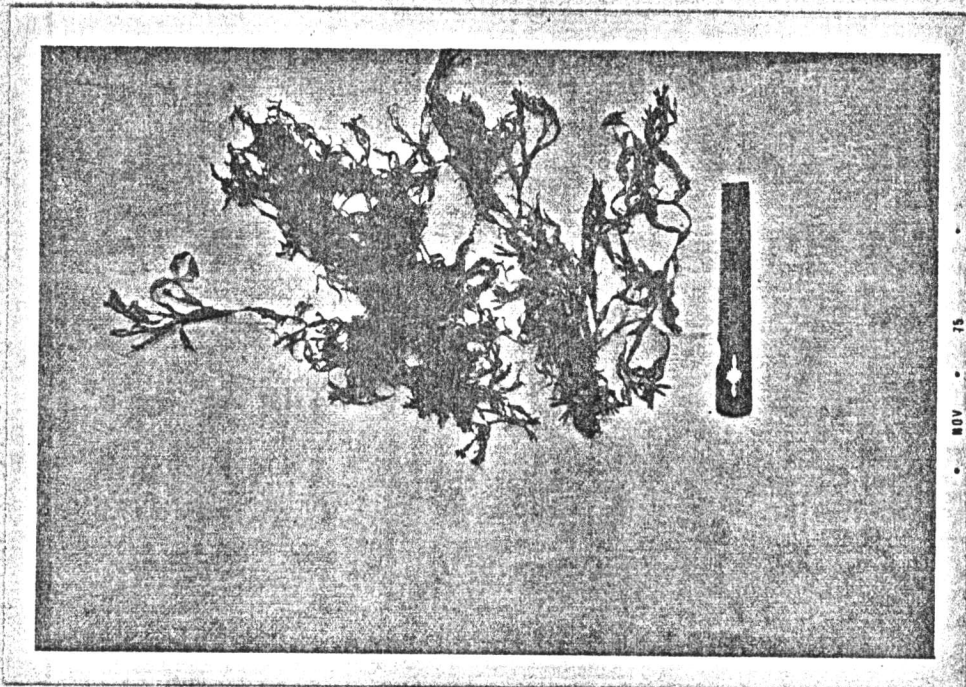
ภาพที่ 3-5 *Padina* sp. บริเวณอำเภอเกาะสมุย

(ตารางที่ 3-1 ต่อ)

ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อพื้นเมือง	ฤดูกาลที่พบ เดือน-เดือน	บริเวณที่พบบ่อย	ปริมาณที่พบอย่างคร่าว ๆ กิโลกรัม, ก.ก./ไร่ หรือ ตารางกิโลเมตร
Division : Phaeophyta Class : Cyclosporeae Order : Fucales Family : Sargassaceae Genus : Turbinaria (ภาพที่ 3-6)	สาหร่ายจอก	เกือบตลอดปี มีมากในฤดู มรสุม พฤศจิกายน - มีนาคม	พบในบริเวณเดียวกับ Sargassum sp.	ปริมาณที่พบน้อยกว่า Sargassum sp. มาก สำรวจเมื่อ 28 ต.ค. 18
Division : Phaeophyta Class : Isogeneratae Order : Dictyotales Family : Dictyotaceae Genus : Dictyota Species : - (ภาพที่ 3-7)	-	ตุลาคม และ ฤดูมรสุม พฤศจิกายน - มีนาคม	หมู่เกาะหัวถนน ต.มะเร็ต เก็บได้ตามชายหาด (ภาพที่ 3-8)	ปริมาณน้อยมาก 5-10 ก.ก. (น้ำหนักเปียก) ต่อวัน สำรวจเมื่อ 28 ต.ค. 18

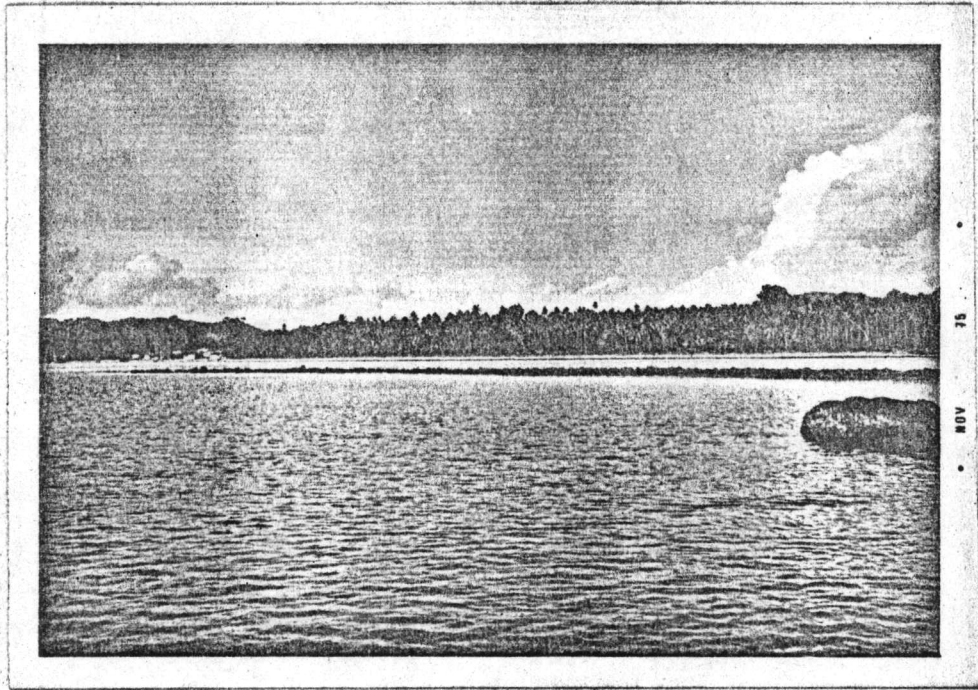

ภาพที่ 3-6 *Turbinaria* sp. บริเวณอำเภอเกาะสมุย

ภาพที่ 3-7 *Dictyota* sp. บริเวณตำบลมะเร็ง อำเภอเกาะสมุย

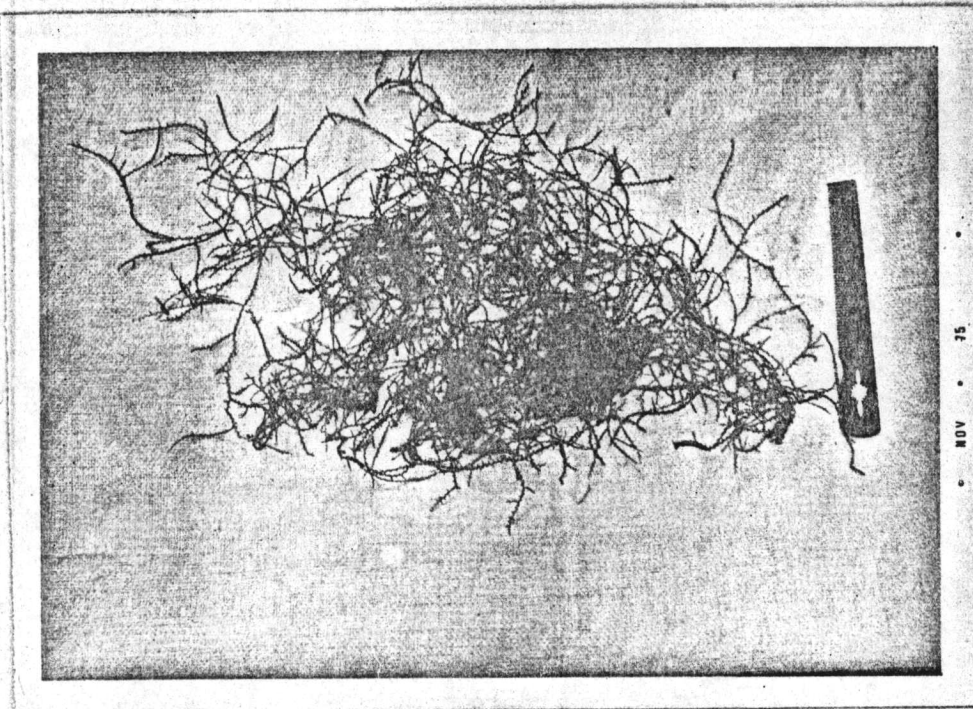

ภาพที่ 3-8 บริเวณชายหาด หมู่บ้านหัวถนน ตำบลมะเร็ต
อำเภอเกาะสมุย

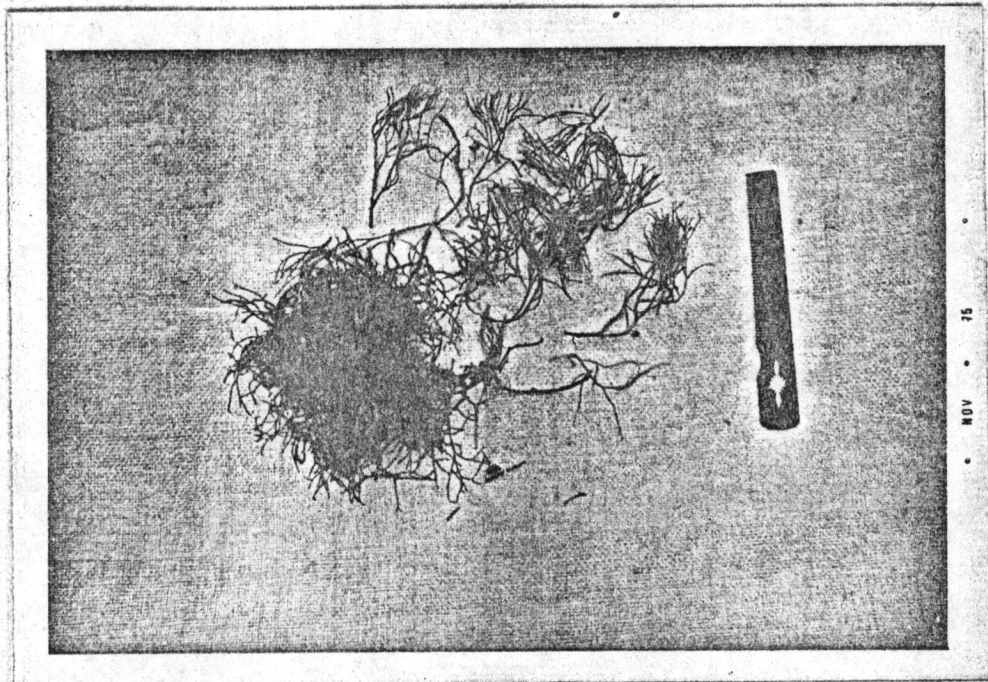
(ตารางที่ 3-1 ต่อ)

ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อพื้นเมือง	ฤดูกาลที่พบ เดือน-เดือน	บริเวณที่พบมาก	ปริมาณที่พบอย่างคร่าว ๆ กิโลกรัม, ก.ก./ ไร่ หรือ ตารางกิโลเมตร
Division : Rhodophyta Class : Rhodophyceae Subclass : Florideae Order : Ceramiales Family : Rhodomelaceae Genus : acanthophora Species : - (ภาพที่ 3-9)	สาหร่าย เหงือกปลา	ตุลาคม และ ฤดูมรสุม ระหว่างเดือน พฤศจิกายน - มีนาคม	ชายหาดหมู่บ้านหัวถนน ต. มะเร็ต (ดูภาพที่ 3-8)	สามารถทำการเก็บได้ในราว 50-80 ก.ก. (น้ำหนักเปียก) ต่อวัน สักรวจเมื่อ 28 ต.ค. 18
Division : Rhodophyta Class : Rhodophyceae Subclass : Florideae Order : Gigartinales Family : Gracilariaceae Genus : Gracilaria Species : - (ภาพที่ 3-10, 3-11)	ภาพที่ 3-10 ชื่อสาหร่ายวุ้น ภาพที่ 3-11 ชื่อสาหร่ายขอ	ตุลาคม และ ฤดูมรสุม มักพบได้เกือบ ตลอดปีสำหรับ ภาพที่ 3-11	ที่เดียวกันกับ Acanthophora sp.	สามารถทำการเก็บได้ในราว 50-80 ก.ก. (น้ำหนักเปียก) ต่อวัน สำหรับภาพที่ 3-10 สักรวจเมื่อ 27 ต.ค. 18 สาหร่ายในภาพที่ 3-11 มีปริมาณน้อยมาก

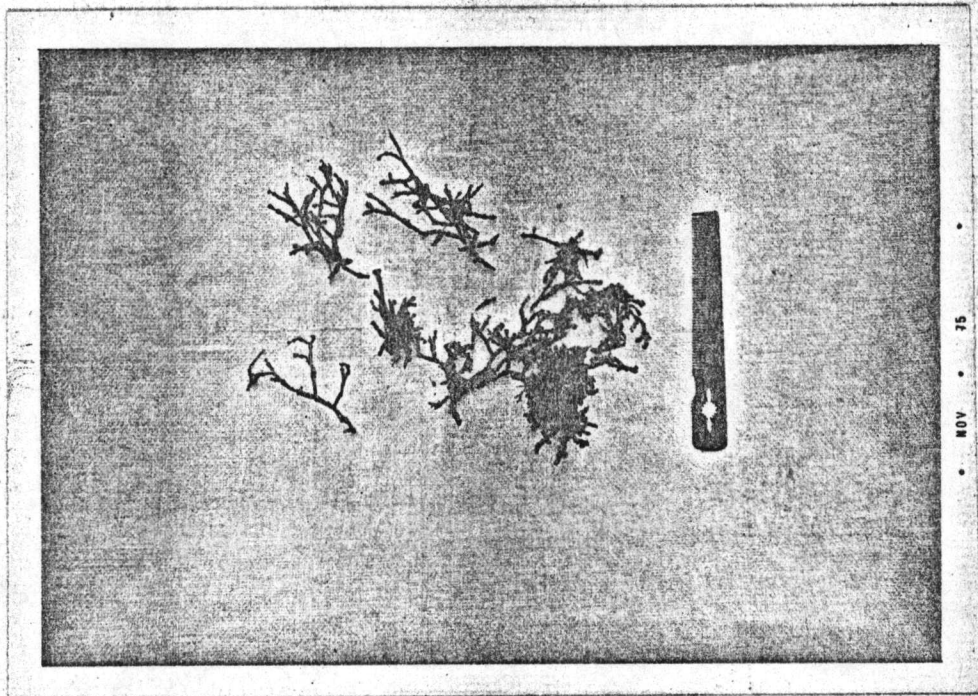
• NOV • 75

ภาพที่ 3-9 *Acanthophora* sp. บริเวณตำบลมะเร็ต อำเภอเกาะสมุย

• NOV • 75

ภาพที่ 3-10 *Gracilaria* sp. บริเวณตำบลมะเร็ตอำเภอเกาะสมุย

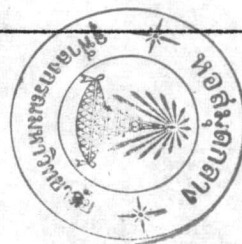
ภาพที่ 3-11 *Gracilaria* spp. บริเวณตำบลมะเร็ต อำเภอเกาะสมุย

(ตารางที่ 3-1 ต่อ)

ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อพื้นเมือง	ฤดูกาลที่พบ เดือน-เดือน	บริเวณที่พบบ่อย	ปริมาณที่พบอย่างคร่าว ๆ กิโลกรัม, ก.ด./ไร่ หรือ ตารางกิโลเมตร
Division : Rhodophyta Class : Rhodophyceae Subclass : Florideae Order : Gigartinales Family : Hypneaceae Genus : Hypnea Species : -	-	ตุลาคม, พฤศจิกายน - มีนาคม	ที่เดียวกับ Gracilaria sp.	น้อยมาก

ตารางที่ 3-2 แสดงข้อมูลสำหรับทะเลสีแสดและสีน้ำตาลบริเวณจังหวัดสงขลา

ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อพื้นเมือง	ฤดูกาลที่พบ เดือน-เดือน	บริเวณที่พบมาก	ปริมาณที่พบอย่างคร่าว ๆ กิโลกรัม, ก.ก./ไร่ หรือ ตารางกิโลเมตร
Division : Rhodophyta Class : Rhodophyceae Genus : Lemanea ¹ Species : -	-	มีนาคม	ตำบลปากกรอ, ทะเลสาบสงขลา (รูปภาพที่ 3-12)	-
Division : Rhodophyta Class : Rhodophyceae Subclass : Bangioideae สายใบ Order : Bangiales Family : Bangiaceae Genus : Porphyra ² Species : -		พฤศจิกายน ถึง กุมภาพันธ์	ชายฝั่งค่านอกของ เกาะหนู, เกาะแมว และเกาะเส็ง (รูปภาพที่ 3-12)	ประมาณ 500 ก.ก. (สภาพ สด) ในฤดูกาลหนึ่ง ๆ (สำรวจเมื่อ 2511)

(ตารางที่ 3-2 ต่อ)

ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อพื้นเมือง	ฤดูกาลที่พบ เดือน-เดือน	บริเวณที่พบมาก	ปริมาณที่พบอย่างคร่าว ๆ กิโลกรัม, ก.อ./ไร่ หรือ ตารางกิโลเมตร
Division : Phaeophyta Class : Isogeneratae Order : Dictyotales Family : Dictyotaceae Genus : Padina Species : <i>crassa</i> ³	-	มีนาคม	เกาะหนู	-
Division : Phacophyta Class : Cyclosporeae Order : Fucales Family : Sargassaceae Genus : Sargassum ⁴ Species : -	-	มีนาคม	เกาะหนู	-

(ตารางที่ 3-2 ต่อ)

ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อพื้นเมือง	ฤดูกาลที่พบ เดือน-เดือน	บริเวณที่พบบ่อย	ปริมาณที่พบอย่างคร่าว ๆ กิโลกรัม, ก.ด./ไร่ หรือ ตารางกิโลเมตร
Division : Rhodophyta Class : Rhodophyceae Subclass : Florideae Order : Gigartinales Family : Gracilariaceae Genus : Gracilaria Species : confervoides ⁵	สาหร่ายผนังบาง	มีนาคม ถึง พฤศจิกายน	บริเวณหน้าเกาะยอ และ ริมฝั่งทะเลสาบสงขลา ตั้งแต่ปากทะเลสาบ, บริเวณหมู่บ้านหัวเขาแดง, ปลายแหลมสนอน, หาดทรายแก้ว (รูปภาพที่ 3-12)	-

1,2,3,4 สถานที่ประมงทะเลสงขลา, แบบสอบถามข้อมูลสำหรับทะเล, สงขลา (พ.ศ. 2518)

⁵ สุชาติ (พ.ศ. 2511)

ตารางที่ 3-3 แสดงข้อมูลสำหรับทะเลบริเวณอ่าวไทย⁶

ชื่อวิทยาศาสตร์	บริเวณที่พบ
Sargassum sp.	หัวเขา, โกล่เกาะพระทอง ถึง อ.คุระบุรี จ.พังงา ตำบลบ้านเพ อ.เมือง จ.ระยอง อ่าวคางคาก อ.สาคู จ.ชลบุรี อ่าวตาล อ.แหลมงอบ จ.ตราด อ่าวไผ่ อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี ตำบลของแสมสาร อ.สัตหีบ จ.ชลบุรี อ่าวหมู ต.บางกะไชย อ.ท่าใหม่ จ.จันทบุรี
Gracilaria sp.	แหลมเทียน อ.แหลมงอบ จ.ตราด ตำบลบางกะไชย อ.ท่าใหม่ จ.จันทบุรี

⁶แบบสอบถามทั่วไป

ตารางที่ 3-4 บริเวณที่พบ *Padina* sp. ในประเทศไทย^{7,8}

บริเวณที่พบ	ปริมาณที่พบ		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
<u>จังหวัดชลบุรี</u>			
พัทยา			
หาดพัทยาใต้	*		
สัตหีบ			
อ่าวคองตาล		*	
ศรีราชา			
แหลมเตาหัว	*		
<u>จังหวัดระยอง</u>			
สวนสน	*		
สถานีประมงทะเลจังหวัดระยอง	*		
<u>จังหวัดตราด</u>			
เกาะช้าง		*	
เกาะหมาก			*
แหลมงอบ			
อ่าวตาล		*	
<u>จังหวัดสุราษฎร์ธานี</u>			
เกาะสมุย			
คีรีวง			*
<u>จังหวัดภูเก็ต</u>			
อ่าวมะขาม		*	
แหลมพันวา			*
<u>จังหวัดสงขลา</u>			
เกาะหนู			*
เกาะแมว			*

⁷ Yaovaluk (1974), ⁸ ปริมาณที่พบเป็นการคาดคะเนจากจำนวนชนิด (species) ของ

Padina sp. ซึ่งพบมากน้อยแตกต่างกันไปในบริเวณจังหวัด